

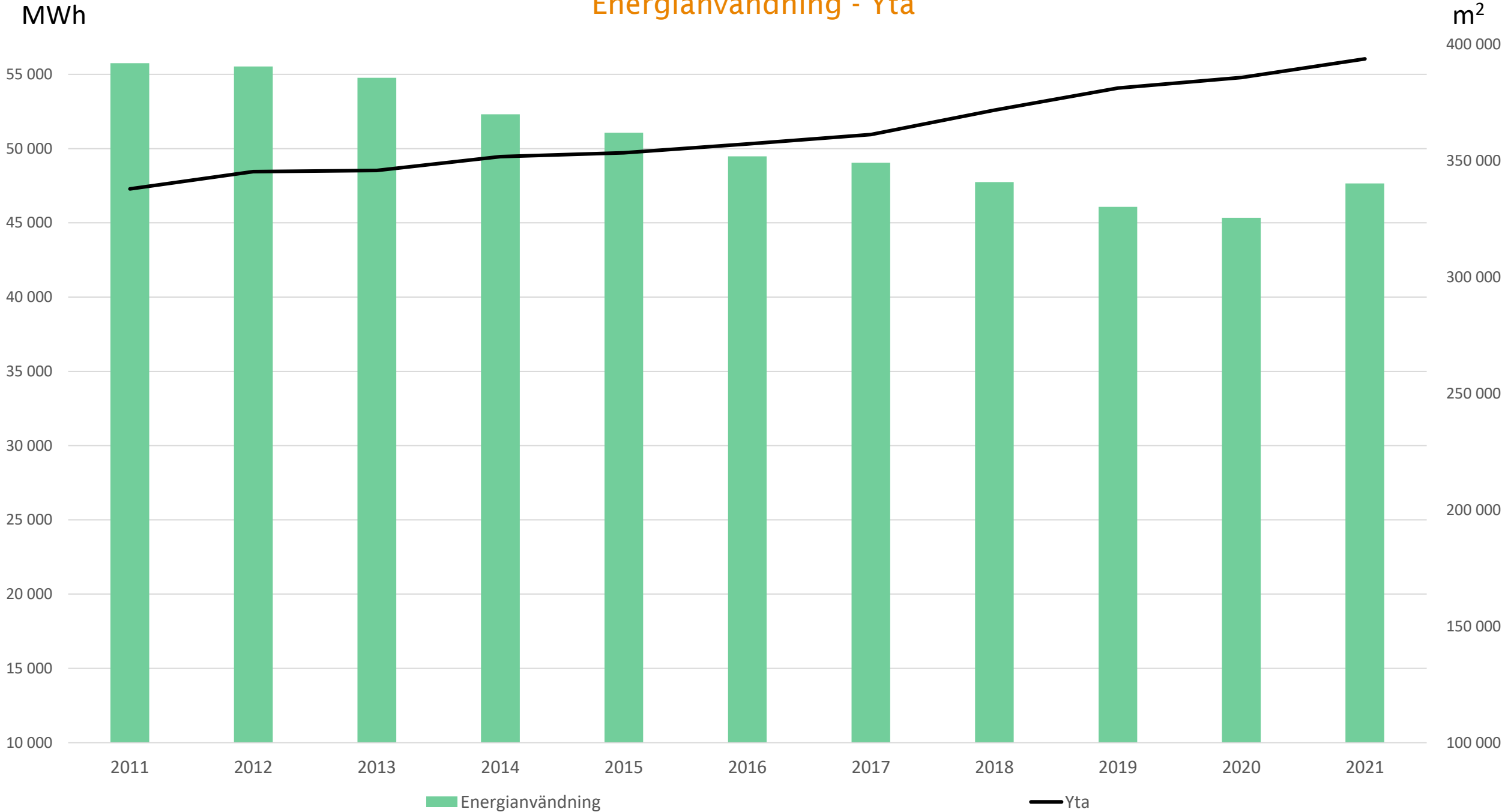

FUTURUM

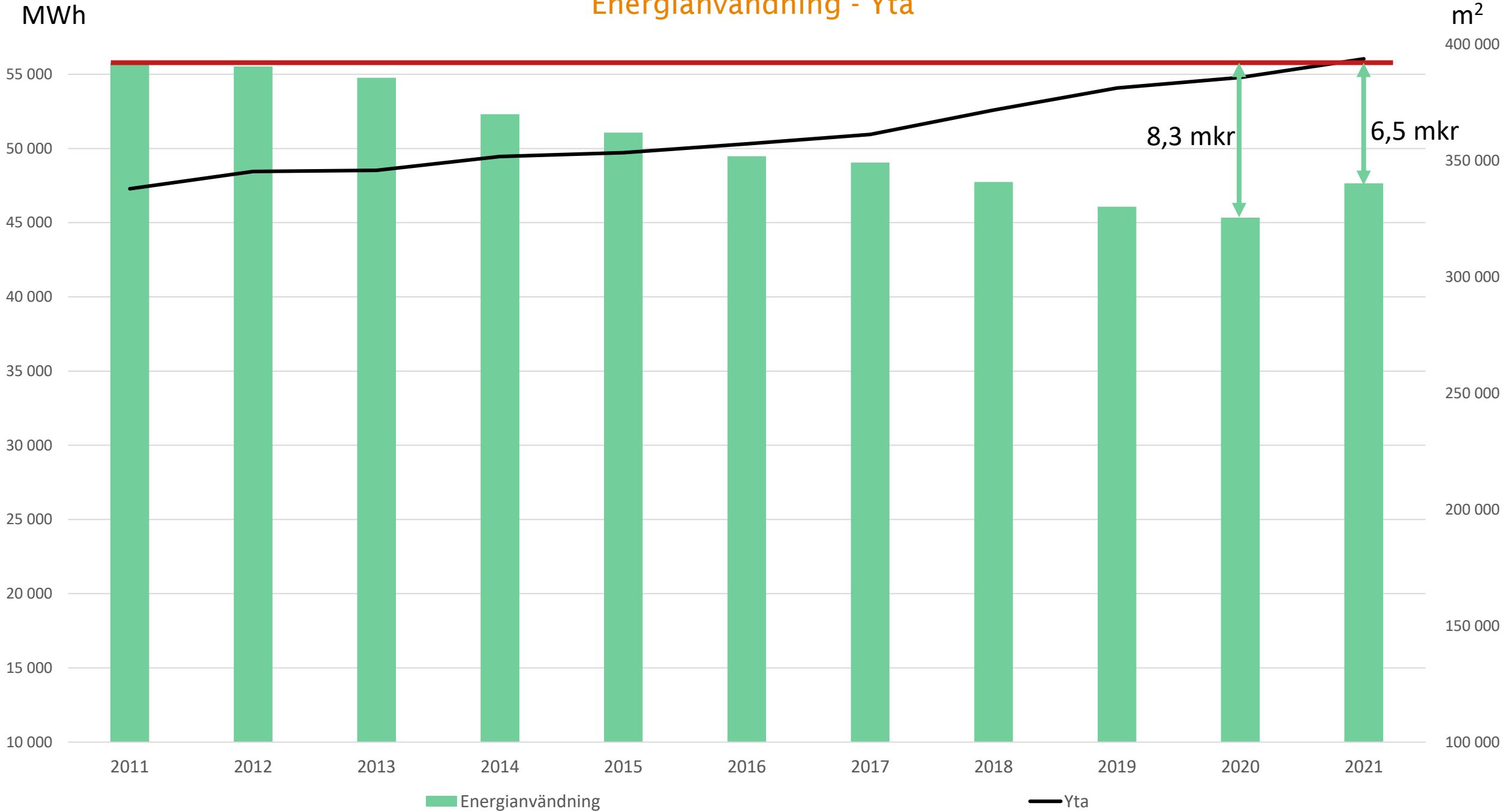
FASTIGHETER I ÖREBRO AB

Energi 2012-framtiden

Energianvändning - Yta

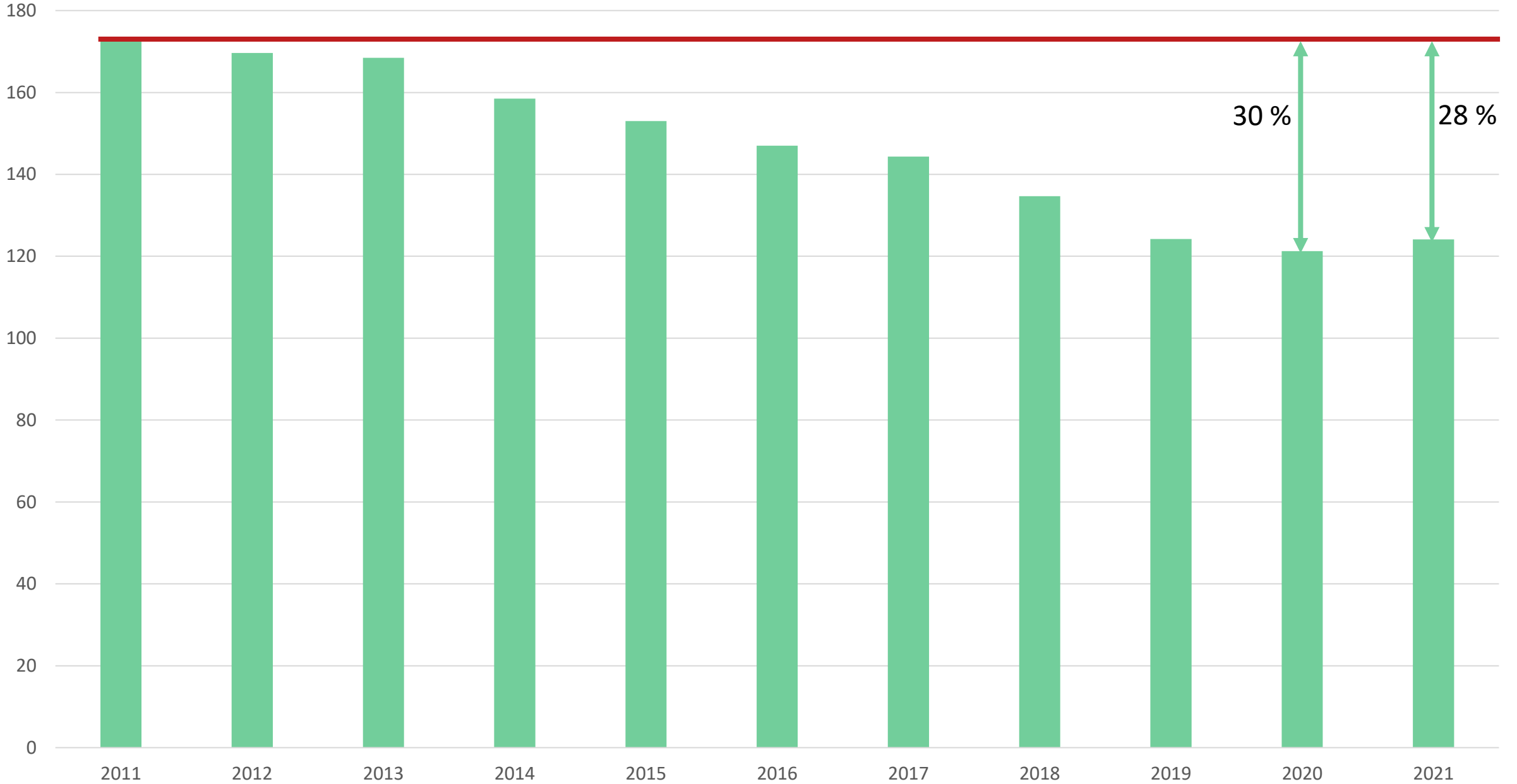

Energianvändning - Yta

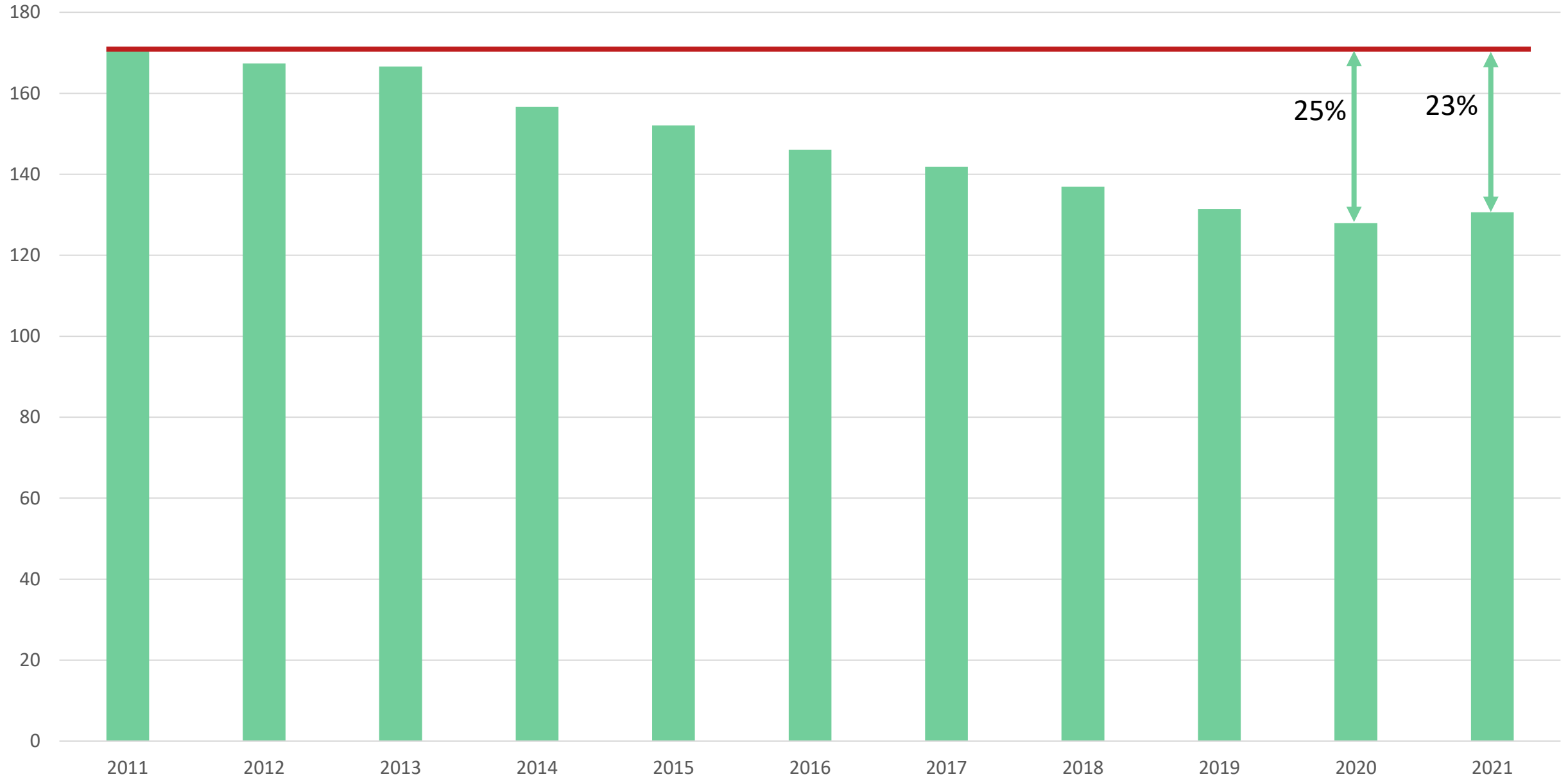
kWh/m²

Energianvändning per m²

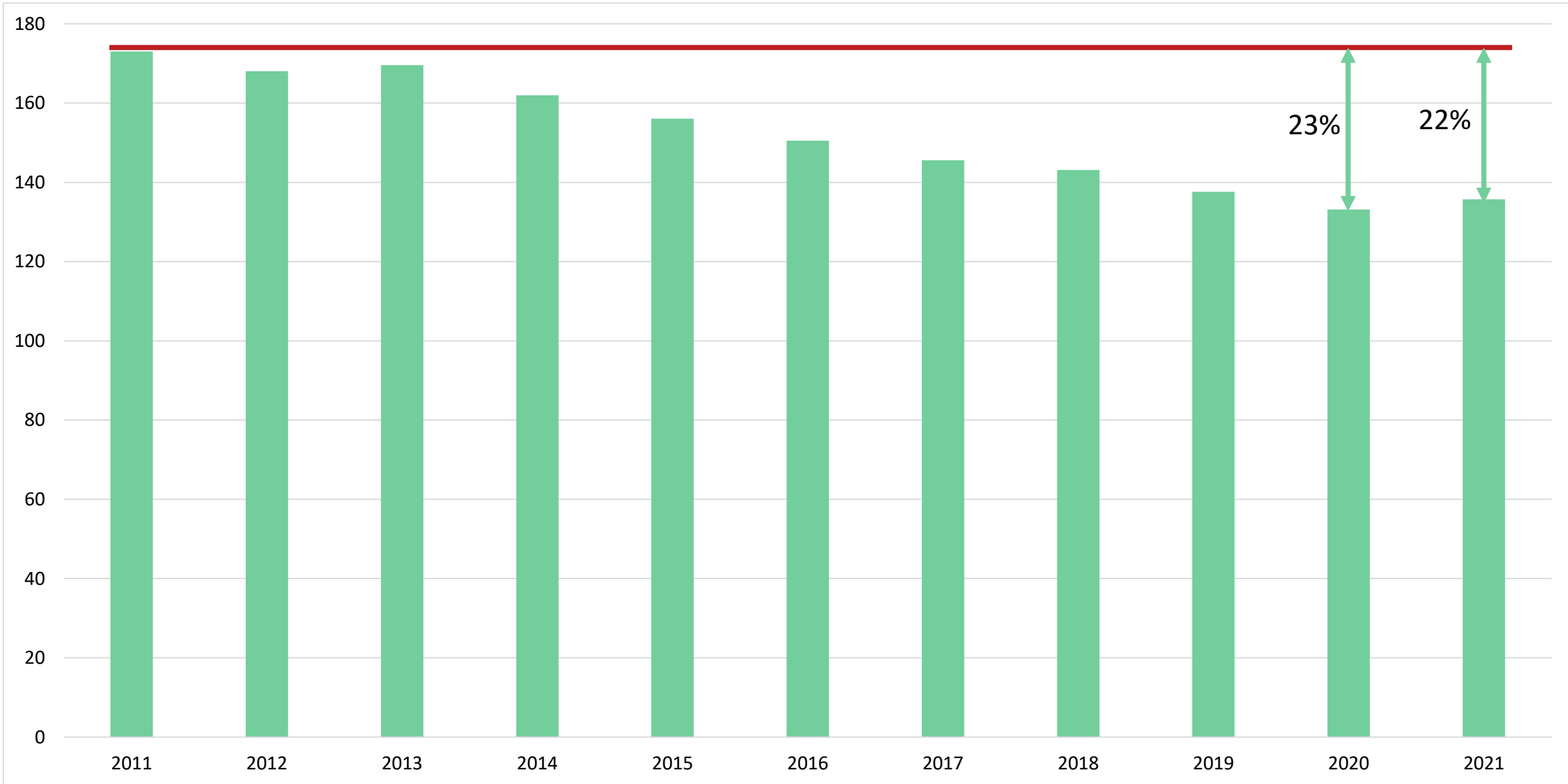
kWh/m²

Befintlig bestand exkl. nybyggnation

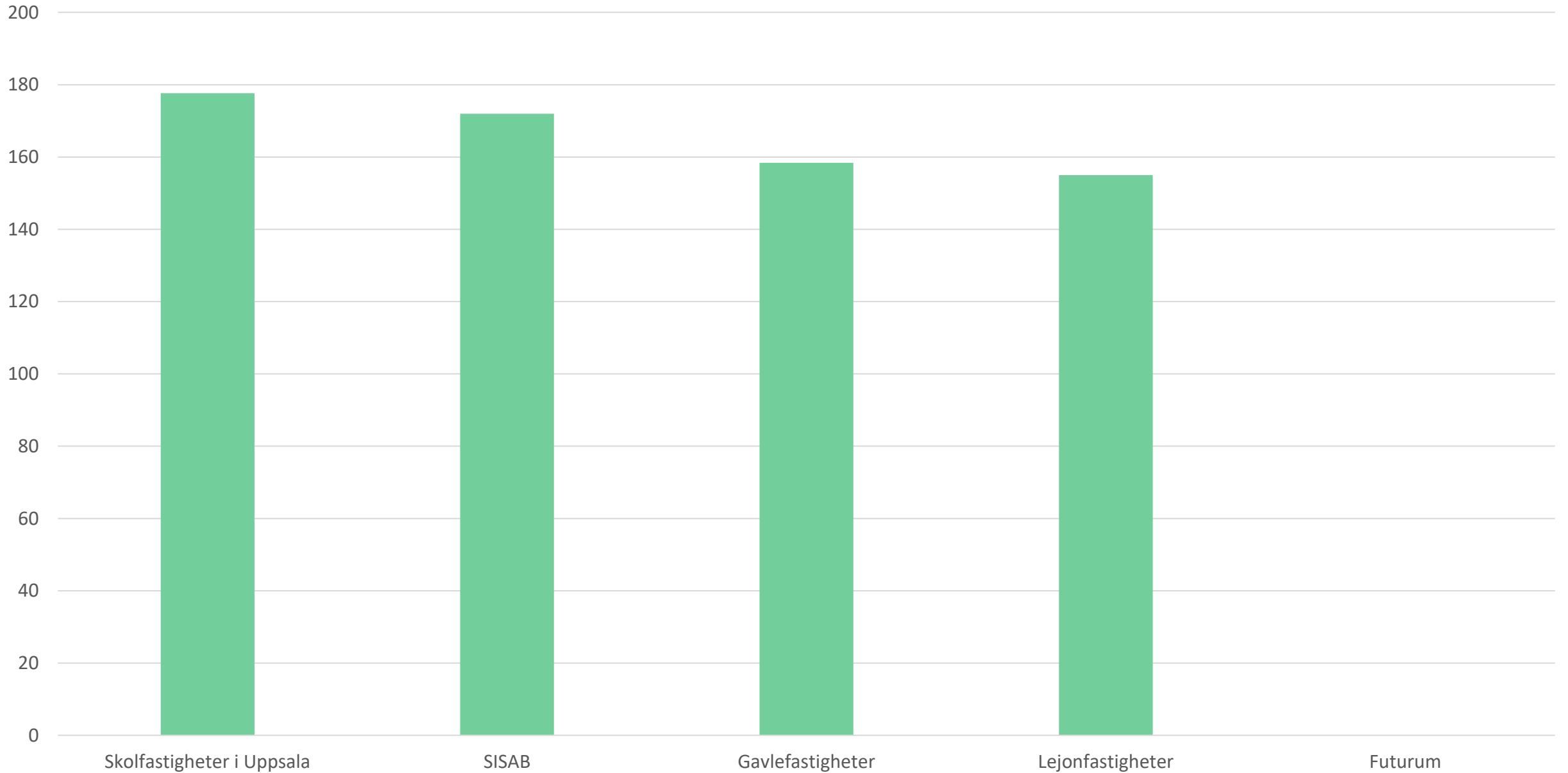
Befintlig bestånd exkl. nybyggnation och stora projekt

kWh/m²

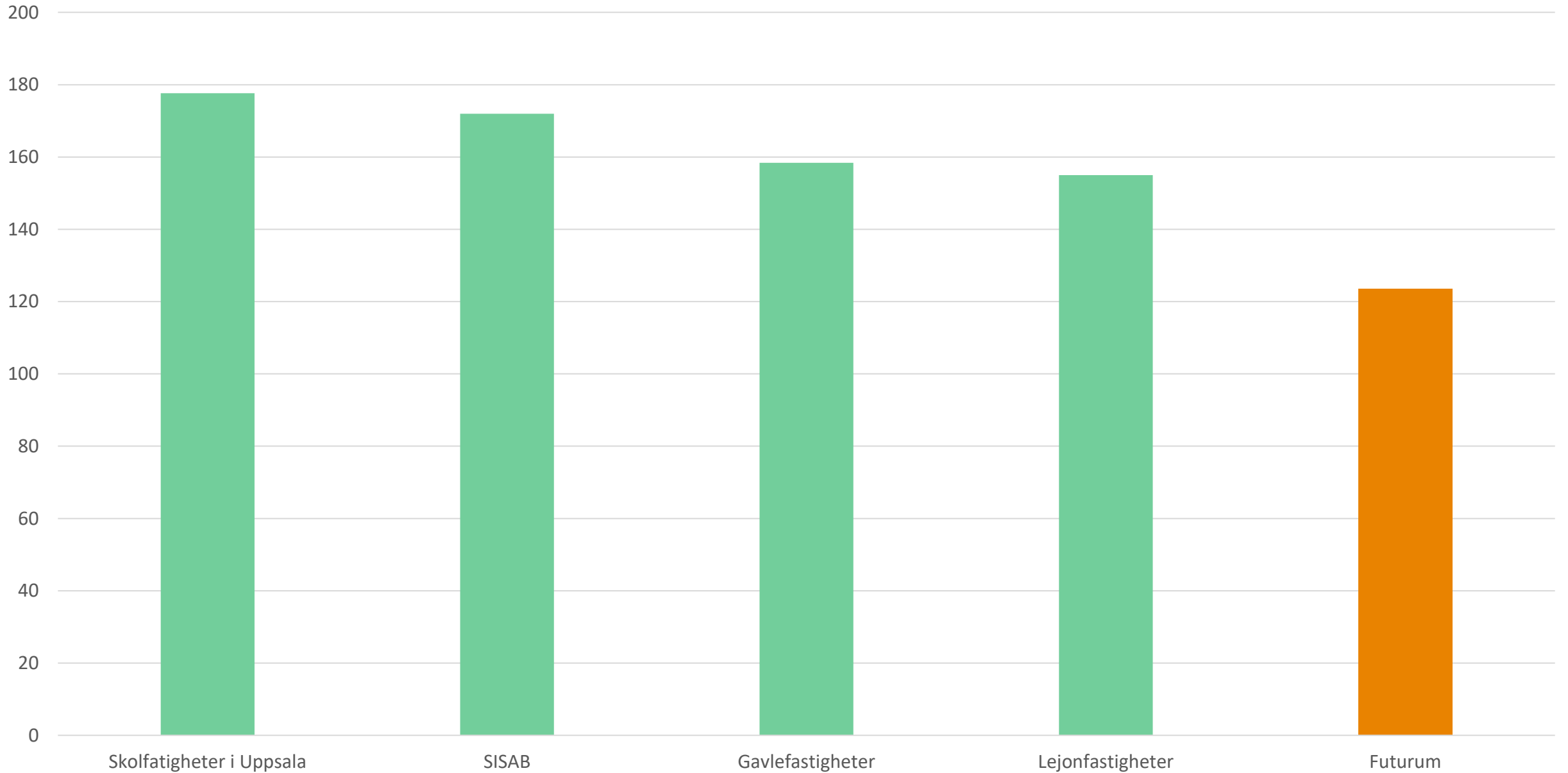
Värme- och elanvändning per m² (inkl verksamhetsel)

kWh/m²

Värme- och elanvändning per m² (inkl verksamhetsel)

kWh/m²

2011

2012

- Futurum bildas
- Energoptimering – tid, kunskap, engagemang
- Fokus: spara energi för att spara pengar

2014

- Energoptimering
- Ventilationsaggregat med värmeåtervinning
- Luftvärmepumpar
- Justera luftflöden
- Byte av belysning

2013

- Energoptimering
- Vår första förskola med tuffa energikrav tas i bruk
- Byte av fläktinsatser till direktdrivna fläktar
- Termograferingar

2015

- Energoptimering
- Kvällsvandringar
- Energiarbetet går in i en ny fas

2016

Örebro
brandstation
95 MWh

2017

Tybblelundsskolan
45 MWh

2019

Norrbyskolan
70 MWh
Vintrosa skola
70 MWh

2018

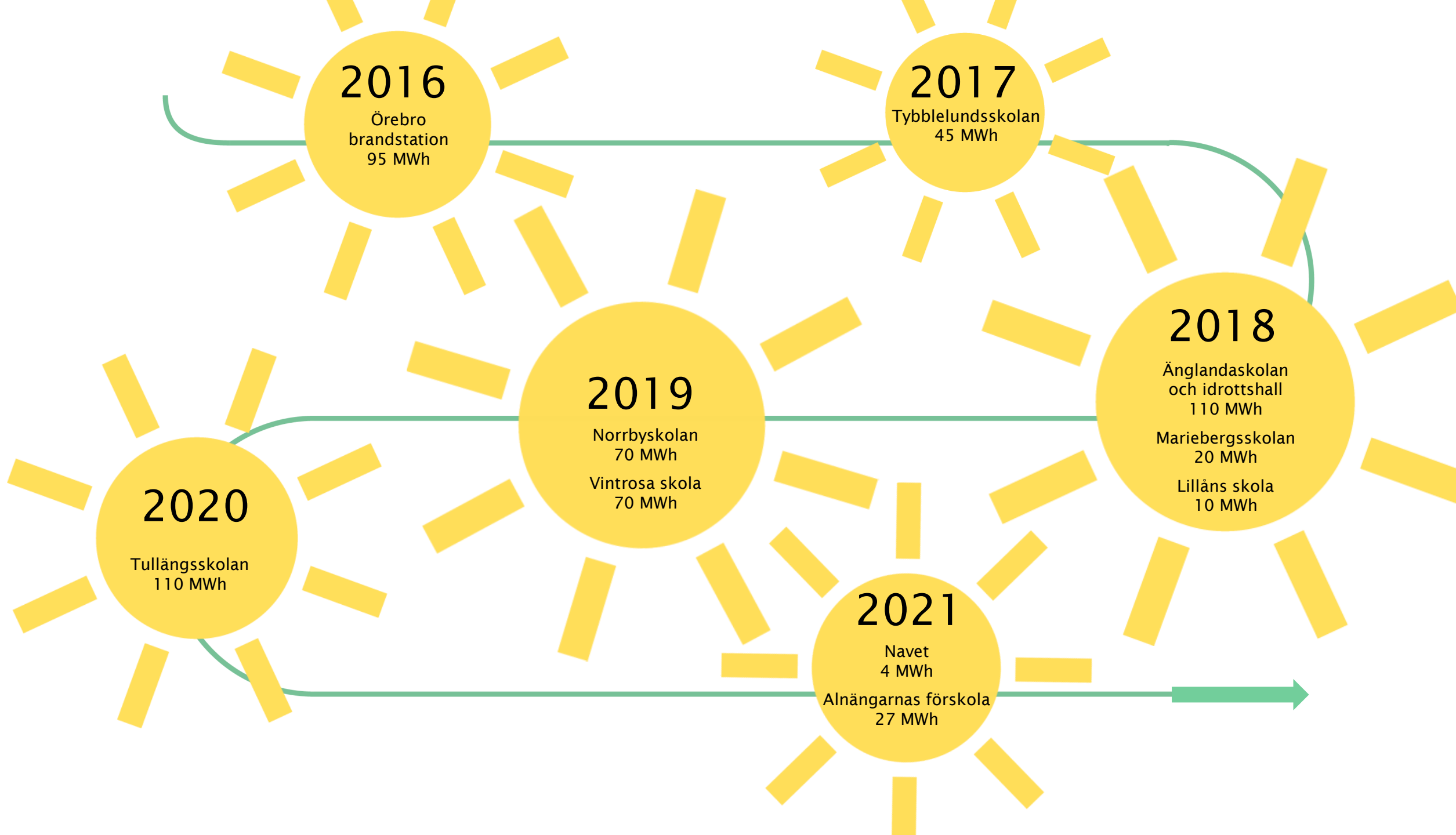
Änglandaskolan
och idrottshall
110 MWh
Mariebergsskolan
20 MWh
Lillåns skola
10 MWh

2020

Tullängsskolan
110 MWh

2021

Navet
4 MWh
Alnängarnas förskola
27 MWh

2016

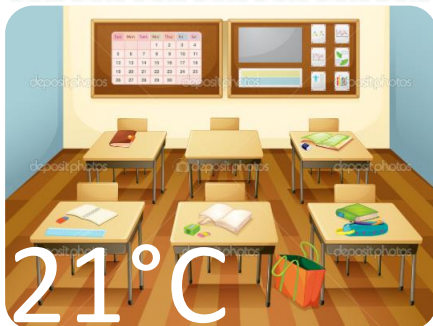
- Första certifieringarna enligt Miljöbyggnad Silver
- Fokus: spara energi för att minska klimatpåverkan
- Ny styrstrategi med nya stödsystem för felsökning

2017

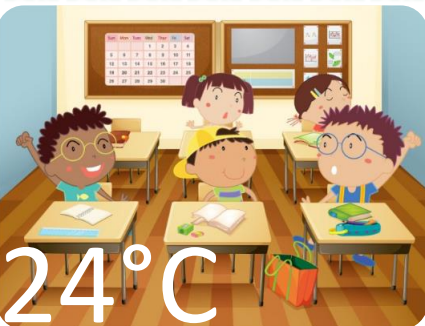
- 100 % förnyelsebar el från vindkraft via Kumbro Vind
- Mer än 99 % av den värme Futurum köper är förnyelsebar
- Klimatklivet
- Behovsstyrd ventilation

Balansen mellan ekonomi, komfort och klimat

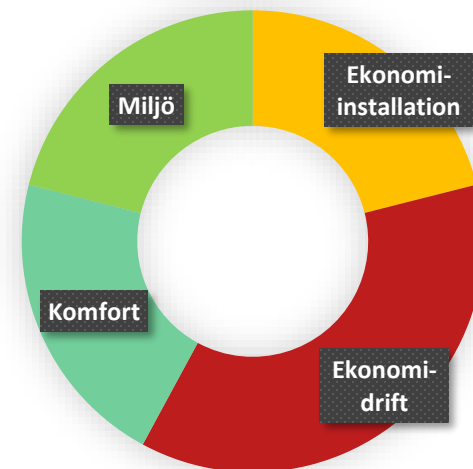
CAV
Constant Air Volume

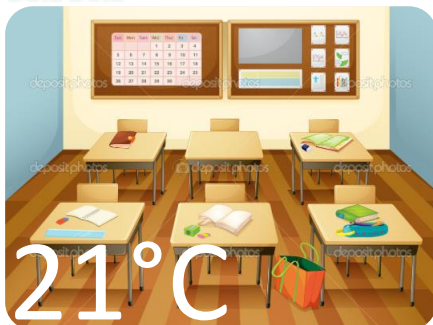
Frånvaro

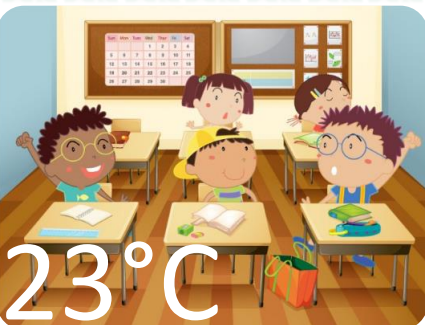
Närvaro

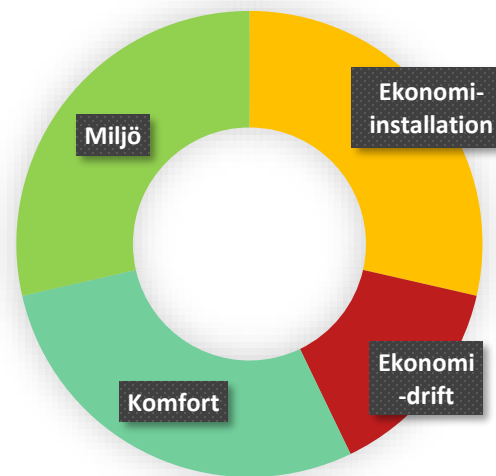
VAV
Variable Air Volume

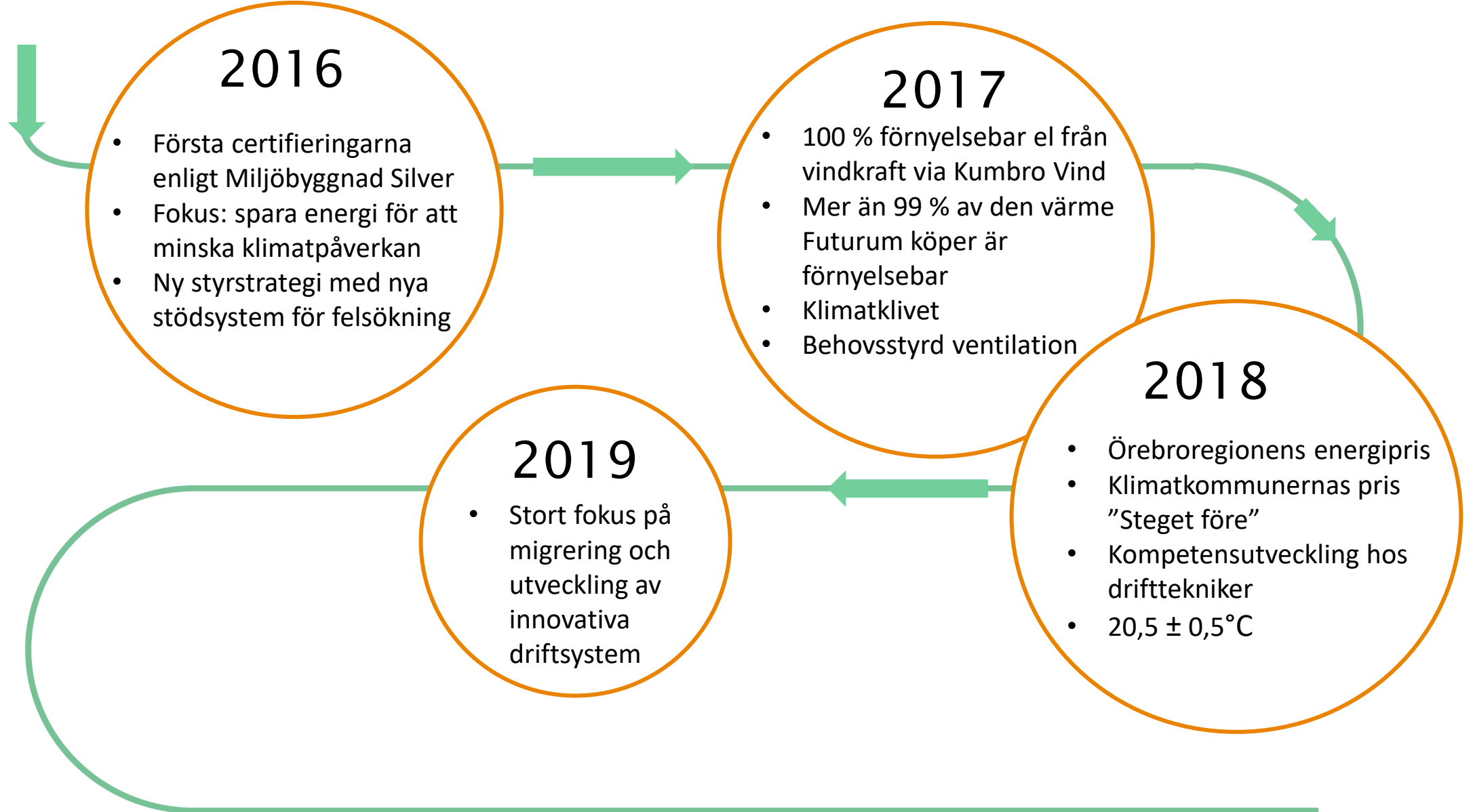

Frånvaro

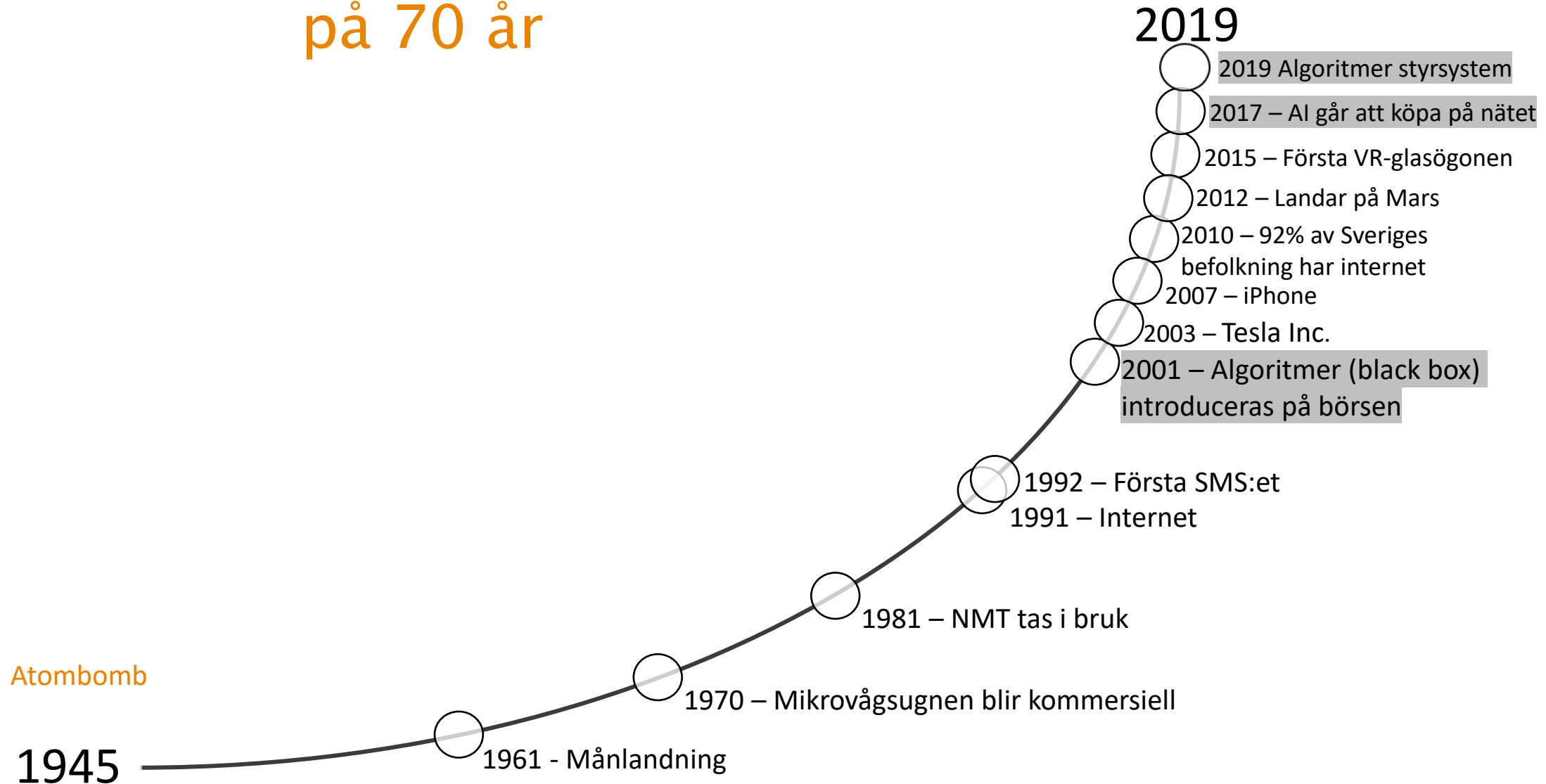
Närvaro

Teknisk utveckling på 70 år

Revolution inom
fastighetsautomation

Utveckling styr & driftteknik

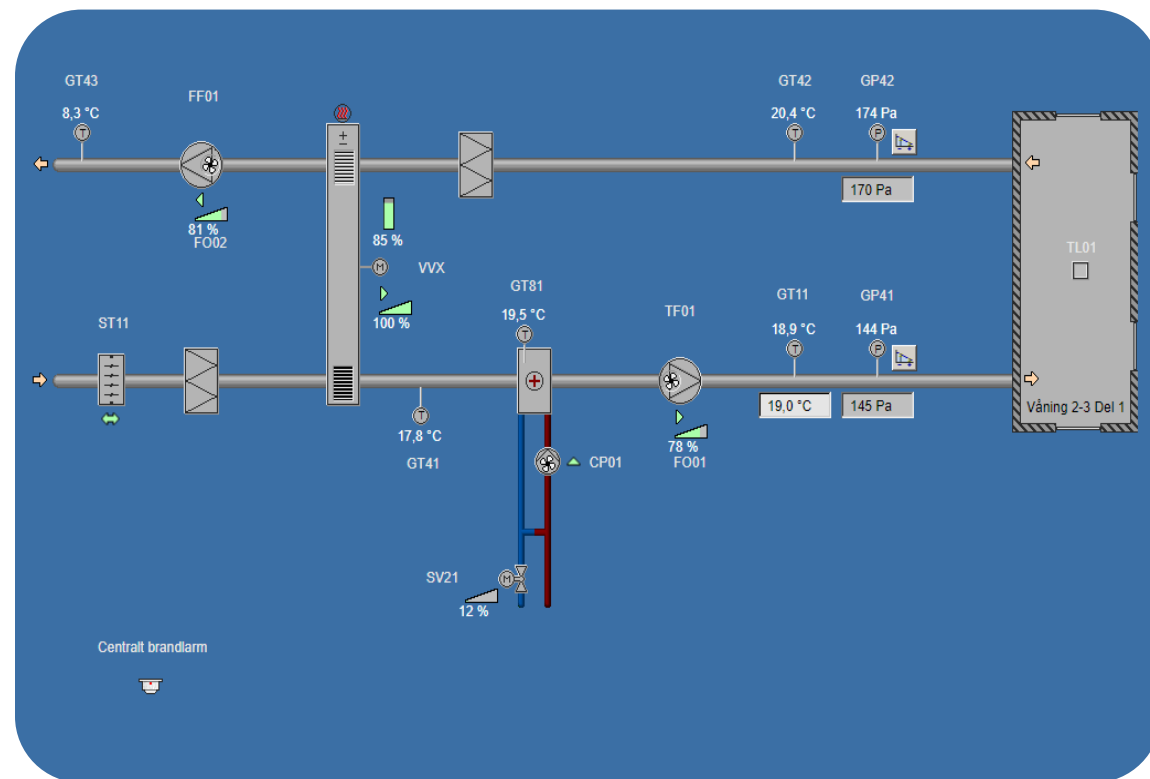
Vad har hänt med våra styrsystem på 70 år?

1946

Alla fältprodukter kommunicerar vilket gjort att vi fått all information samlad på ett ställe.

2019

Migrering

- Flytt från gammalt till nytt styrsystem
- En uppgradering av våra fastigheter för att kunna implementera nya styrfunktioner

Innovativa styrfunktioner

- VVX optimering – optimering av värmeåtervinning på ventilationsaggregat
- Adaptivt/Dynamiskt pumpstopp – optimerad avstängning av värmen (byggnadsbehov)
- Adaptiv kurvjustering – Automatisk justering av värmekurva
- JoMi-funktion – effektsänkning tillsammans med fjärrvärmeleverantör
- Spjälloptimering – tryckoptimering av ventilationssystem
- Ventiloptimering - Hetvattenoptimering

Styrsystemens Utveckling

- Flytta in nödvändig info in i inställningsmenyerna
- Tidskrävande optimering automatiseras via självlärande mjukvara

Adaptiv kurvjustering - Inställningsvärden

Adaptiv kurvjustering - Information

Adaptiv kurvjustering med EcoGuard-koppling - Information

Adaptiv kurvjustering finns implementerad för detta värmesystem. Funktionen optimerar kontinuerligt inställd värmekurva enligt byggnadens faktiska energibehov. Funktionen använder medelvärdet av rumstemperaturerna i byggnaderna vilka tillhandahålls via EcoGuard-systemet. f -symbolen visar när funktionen är aktiverad genom att pulsera.

Om önskad medelrumtemperatur överskrider sker en automatisk kurvjustering ned för brytpunkter i anslutning till närmast aktuell utomhustemperatur. Funktionen har ett antal inbyggda funktioner för möjlighet att finjustera funktionens snabbhet och maximala påverkan på inställd grundkurva. Omvärd funktion om medelvärdet av rumstemperaturer underskrider inställt önskat värde.

Vill du följa upp hur den optimerade framledningstemperaturen förhåller sig till utetemperaturen över tid rekommenderas de XY-diagram som finns i SmartStruxure. Med XY-diagrammet filtreras den relevanta logginformationen ut på ett smart sätt. Mer information om funktionen i separat dialog.

Inställningsvärden

Önskat rumstemperaturvärde (medel eller mintemp) som den adaptiva kurvjusteringen använder som målvärde. Här väljs även om medelvärdet av referensgivare eller lägsta värde skall användas.

Integreringstid automatisk kurvjustering

Högsta tillåtna utomhustemperatur

Min. tid pumpdrift sedan senaste start

TID_Intermlast

Normal verksamhetstid

Minsta drifttid för pump värme sedan senaste pumpstart innan adaptiv kurvoptimering får aktiveras. Funktion för att undvika felaktigt kurvoptimering till följd av uppstart av värmesystem.

Tidsschema motsvarande betjänad verksamhets normala verksamhetstider. Vid aktivt tidsschema är optimering blockerad! För att förhindra felaktiga optimeringar till följd av intermlaster.

Kurva framledning

Brytpunkt	1	2	3	4	5	6	7
Utemperatur °C	-20,0	-10,0	-4,0	4,0	10,0	15,0	20,0
Utemperatur °C	50,0	45,0	40,0	33,0	26,0	20,0	18,0
Utemperatur °C	50,0	45,0	38,0	32,0	26,0	20,0	18,0
Utemperatur °C	50,0	45,0	32,0	26,0	20,0	18,0	8,0

Förklaringar: Grundkurva, justerbar; Optimerad kurva, max. optimering kan justeras

Prestandaindikator

Besparing innevarande dygn: 3.3%

Besparing innevarande månad: 1.8%

Vad gör funktionen för nytta? Här redovisas hur stor nytta funktionen gjort för just detta system. Besparingen beräknas som medelvärdet av antal grader som flyts bort i förhållande till grundkurvan. Resultatet redovisas i procent för innevarande dygn och innevarande månad.

Vill du ha årsstatistik? Klicka i sådant fall på diagramknappen till vänster för två års statistik på besparingen.

LB01 [OPSK_B2_A_Ahu1] - Google Chrome

desigo.orebro.se/plant-viewer.aspx?page=lp_en219_bx_Ahu&title=LB0...

Status: Till

Inga fel upptäckta

Tidprogram: Till

Bv. höjning uppstart: 0,0 °C

Drift: Auto, Manuell

Larm: Normal

Börvärden	[°C]	
LB01.Börvärde värme	[°C]	19,0
LB01.Börvärde kyla	[°C]	24,0

VS01 Värmekurva - Google Chrome

desigo.orebro.se/plant-viewer.aspx?page=HeatCurWeb&title=VS01%2...

y = Framledningstemperatur [°C]

x = Utemperatur [°C]

x1	x2	x3	x4	x5	x6
-20,0	-10,0	-5,0	0,0	5,0	20,0

y1: 67,0
y2: 60,0
y3: 55,0
y4: 51,0
y5: 46,0
y6: 20,0

OTC - Inställningsvärden

OTC - Information

OTC - Information

Outdoor Temperatur Control (OTC) är ett komplement till den ordinarie reglerfunktionen för ett värmesystem där börvärdet beräknas via en utetemperaturkurva.

OTC övervakar utomhustemperaturens förändringshastighet. Beroende på om temperaturen stiger eller sjunker gör OTC beräkningar och påverkar framledningbörvärdet enligt utetemperaturkurva.

Funktionen gör att byggnadens tröghet kan bättre utnyttjas vilket ger en stabilare inomhustemperatur.

OTC är din fastighets verktyg för att få nöjdare hyresgäster, lägre energikostnader och samtidigt en lägre klimatpåverkan. Kontakta gärna Schneider Electric för mer information eller för hjälp att optimera OTC för din fastighet!

OTC - Beräkningsfaktor

Beräkningsfaktor är den multiplikering som sker med utetemperaturens faktiska förändringshastighet per timme.

Tycker man att OTC påverkan är för liten, dvs. att den drar av för dåligt på grundbörvärdet, ändra i första hand denna beräkningsfaktor till ett något högre värde.

OTC - Begränsning

OTC - Begränsning

Max avdrag vid stigande utetemperatur

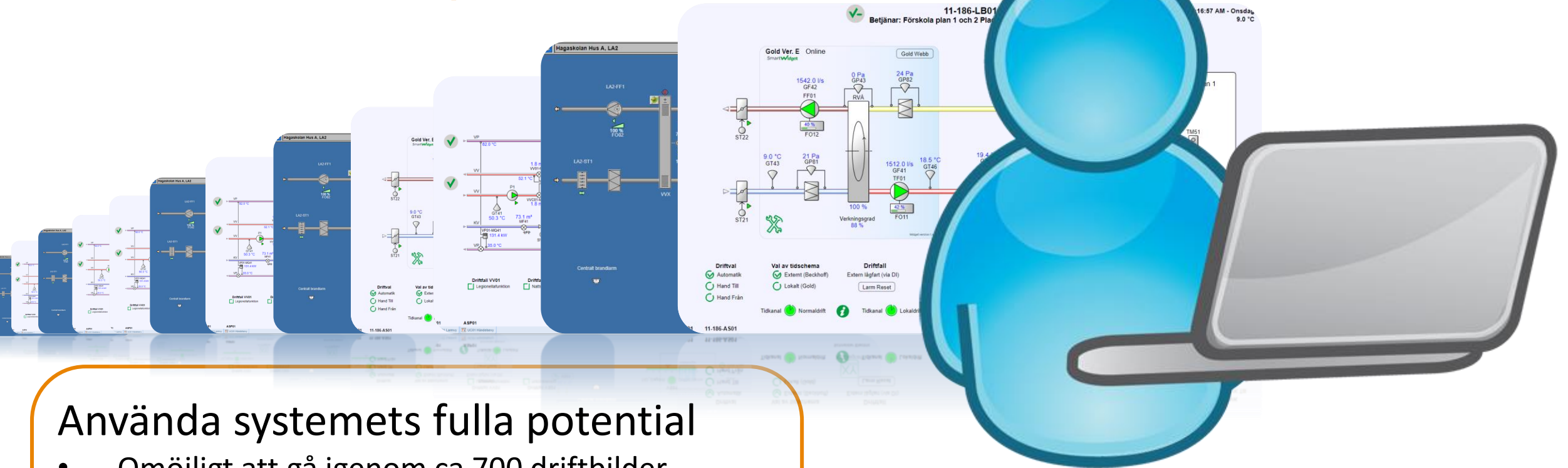
Max avdrag vid sjunkande utetemperatur

Rampetid i °C/min för stigande börvärde

Begränsning lägsta OTC temperatur

Vid aktiverad funktion för Begränsning lägsta tillkopplad, begränsas OTC funktionen till detta ställda värde

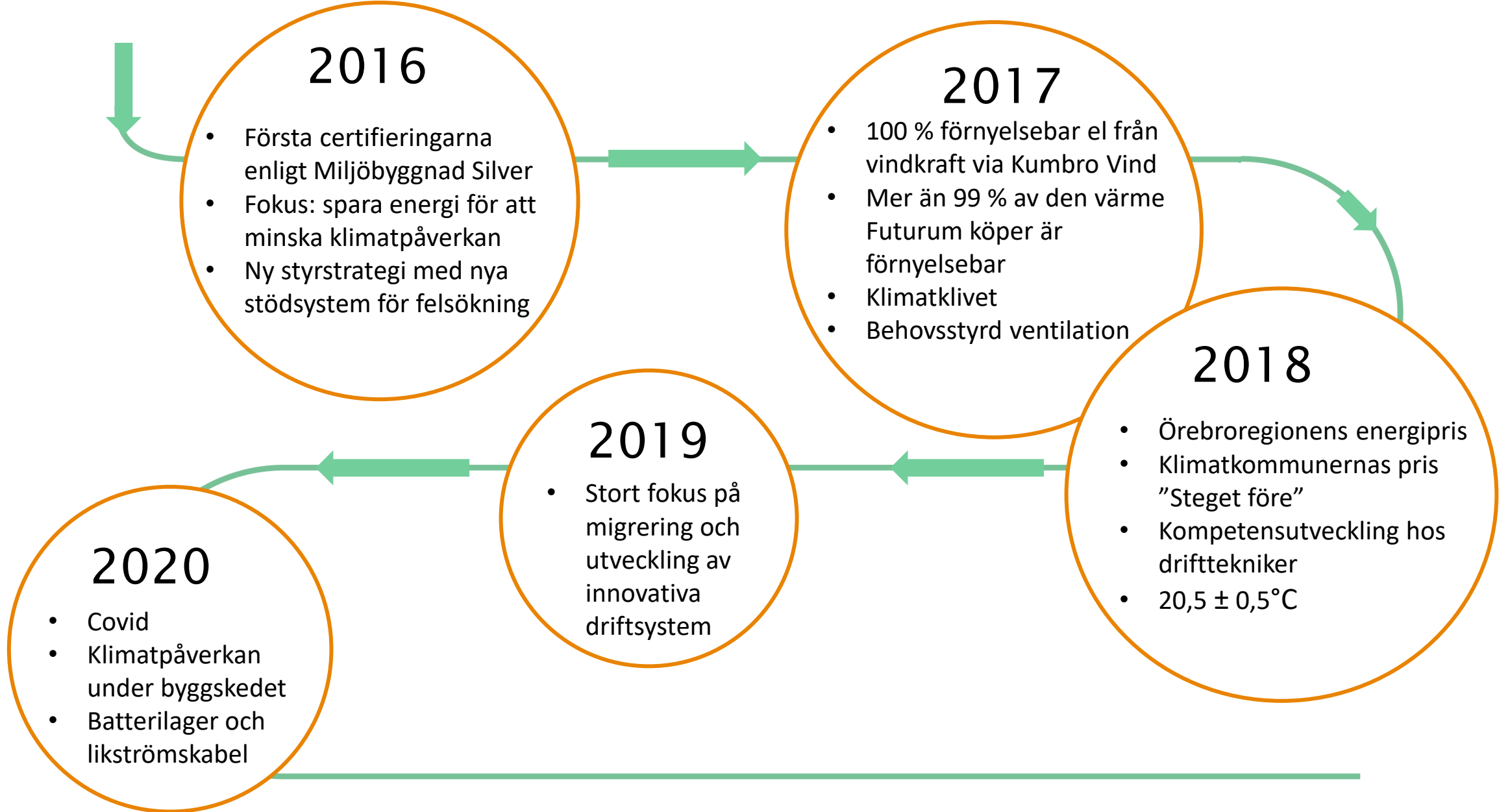
Nya styrfunktioner = Smartare driftsystem

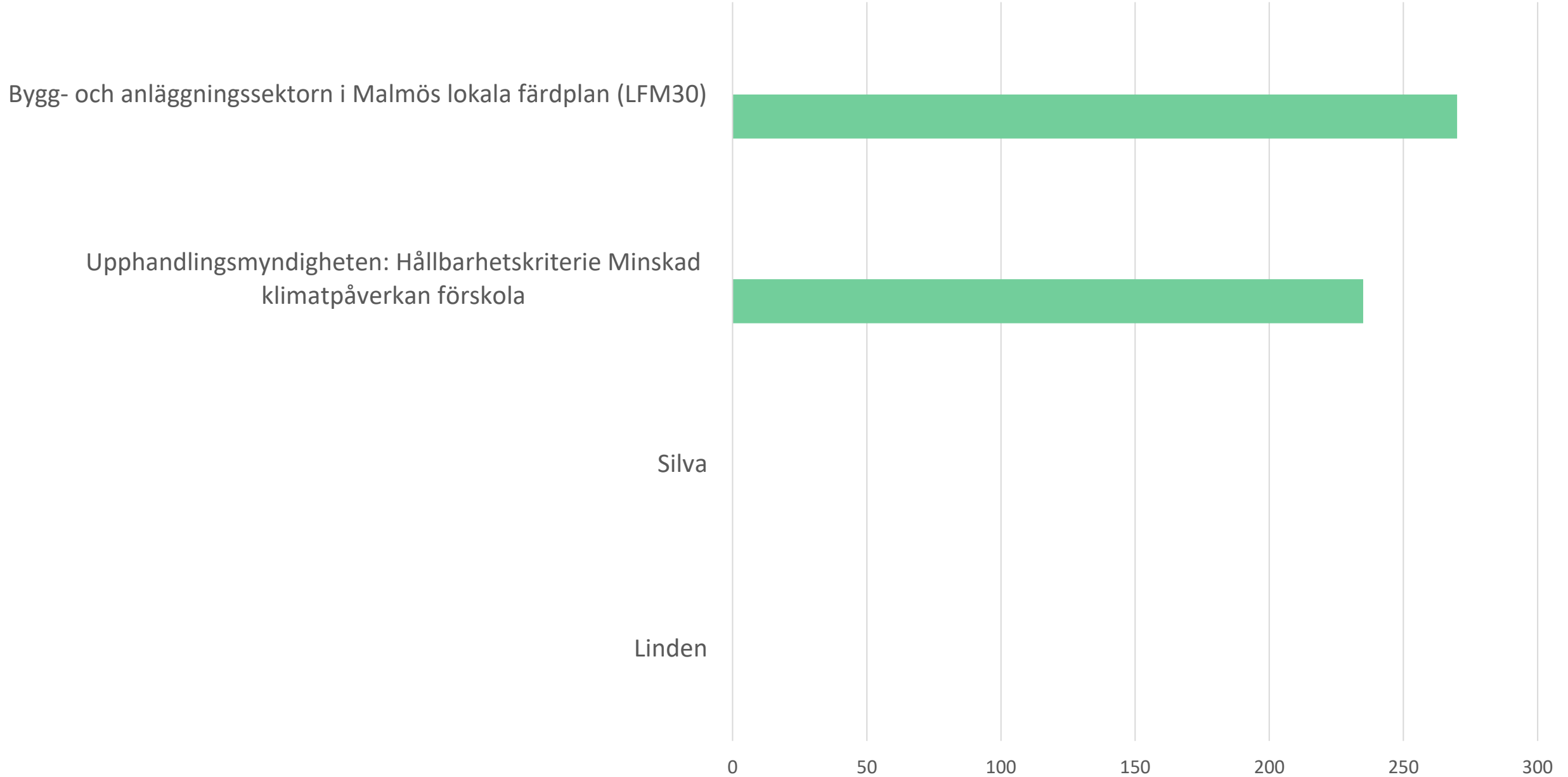
Använda systemets fulla potential

- Omöjligt att gå igenom ca 700 driftbilder
- Systemen vet vad som händer i samtliga system 24/tim/dygn 8760h/år - detta vill vi utnyttja
- Systemen ska vägleda oss till effektivare drift och utföra enkla men tidskrävande optimeringar

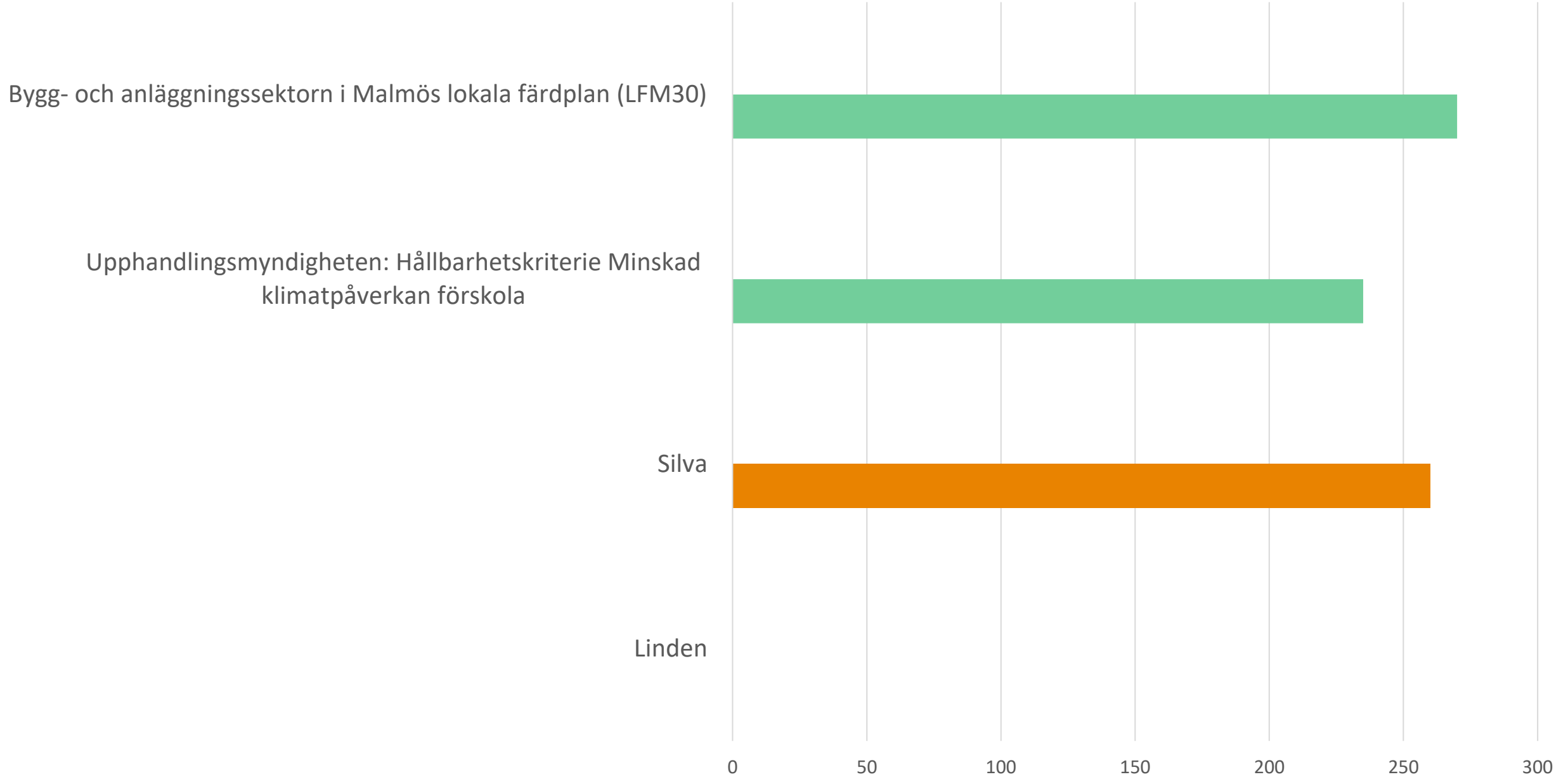
700 x 10min = 117 timmar om dagen,
vilket motsvarar 16 heltidsanställda
700 x 2min = 24 timmar om dagen,
vilket motsvarar 3 heltidsanställda

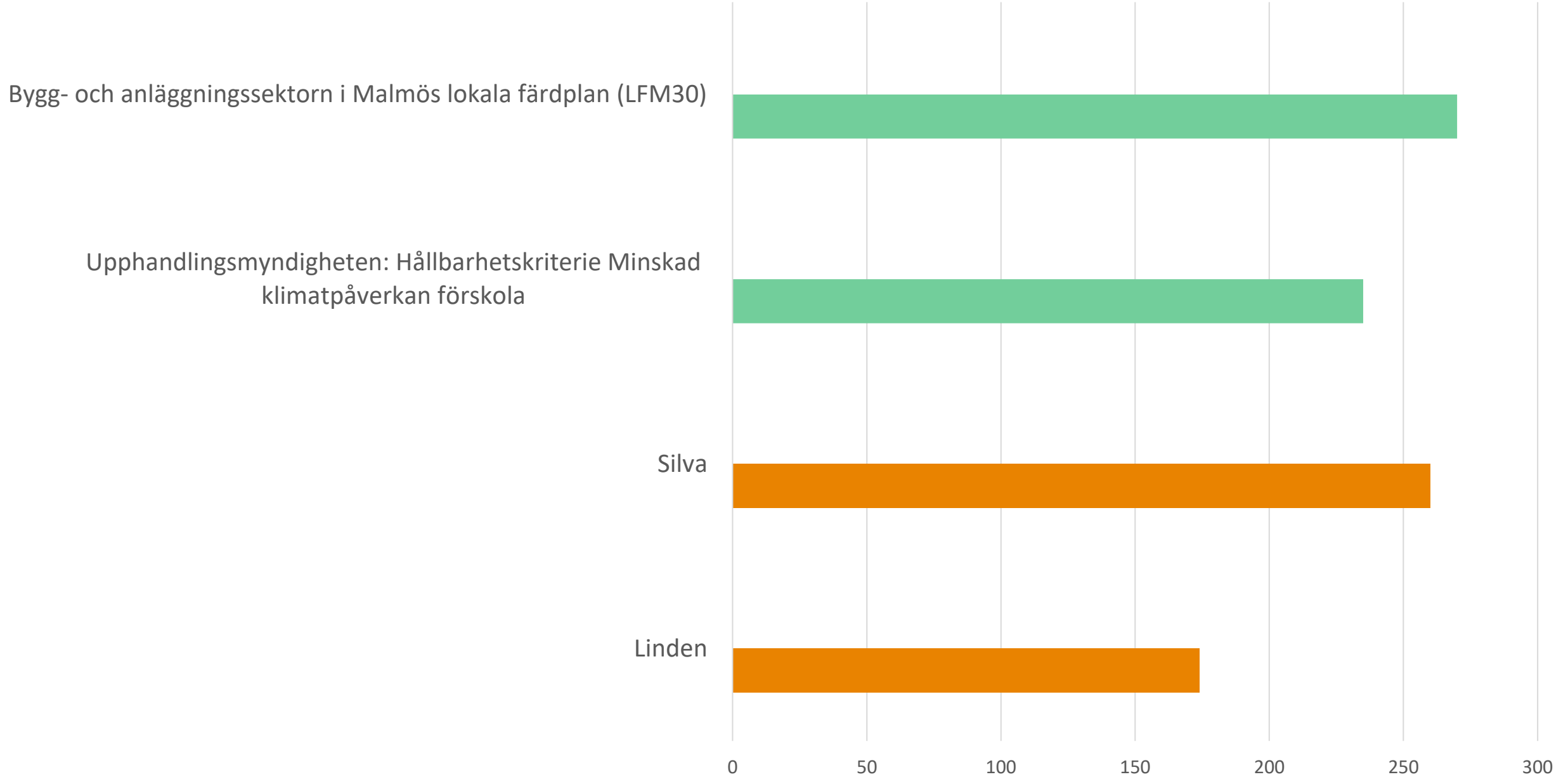
Utsläpp mätt i kg CO₂e/m² under byggskedet A1-A5

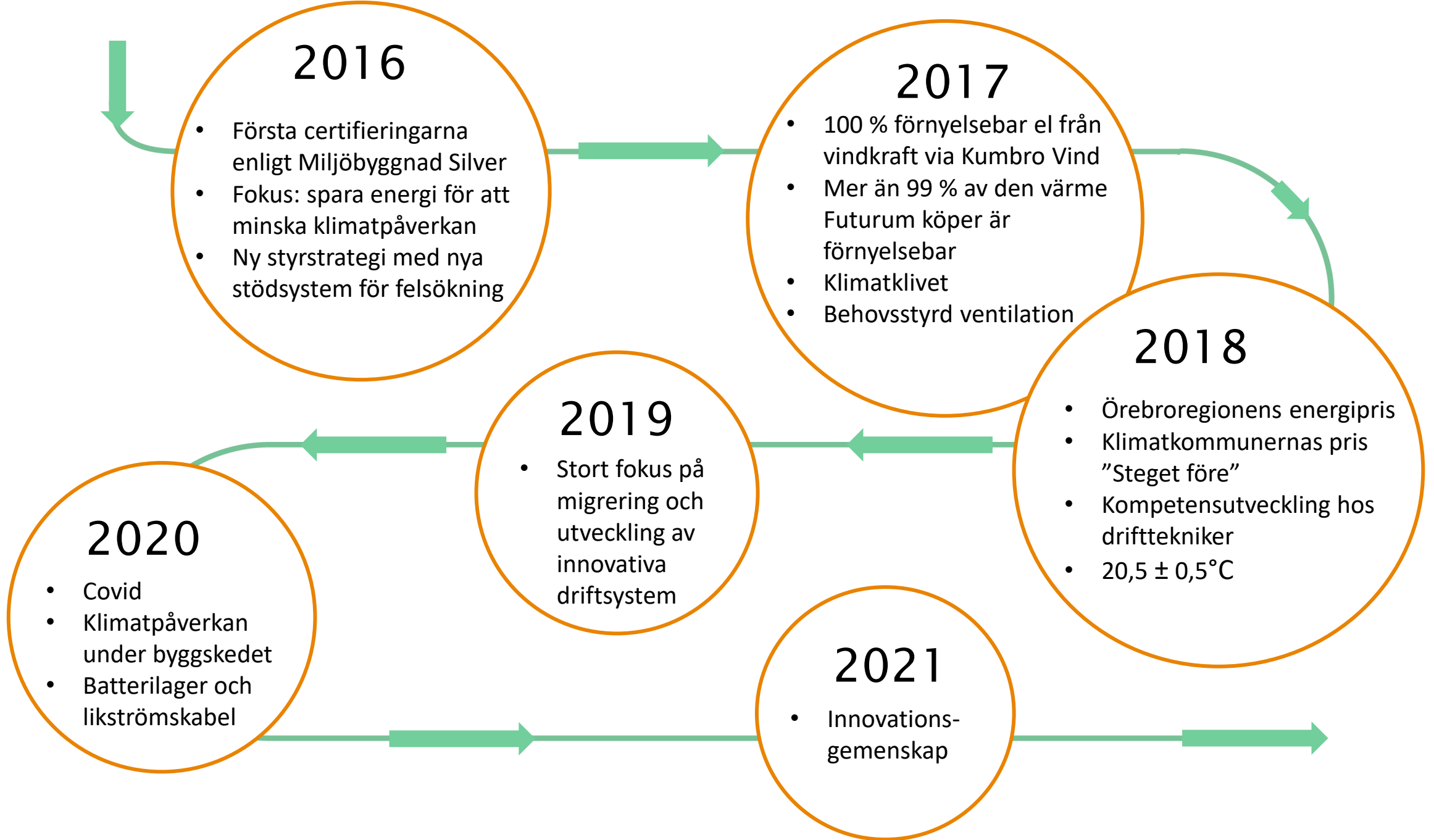

Utsläpp mätt i kg CO₂e/m² under byggskedet A1-A5

Utsläpp mätt i kg CO₂e/m² under byggskedet A1-A5

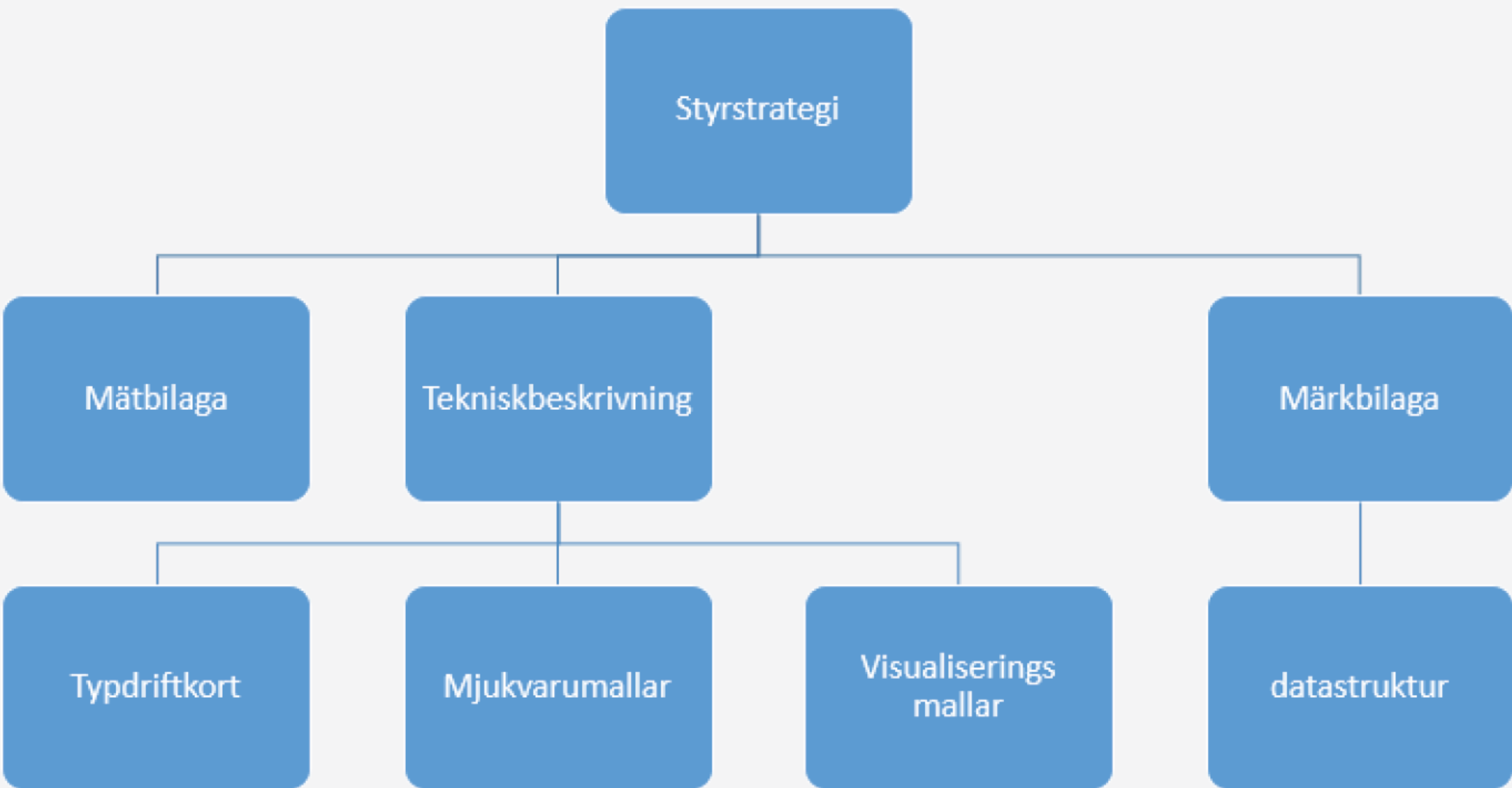

Innovationsgemenskapen

Gemenskap inom Örebro Rådhus
Futurum Fastigheter AB
ÖrebroBostäder AB
Västerporten AB
Örebroporten Fastigheter AB

Automationsstrategi

Styrstrategi för automation inom koncernen

Örebroporten
Futurum
ÖBO
Västerporten

Handläggare
Innovationsgemenskapen
Datum
2022-01-01

Fastighetsautomation

Teknisk beskrivning

Örebroporten
Futurum
ÖBO
Västerporten

Handläggare
Innovationsgemenskapen
Datum
2022-01-01

Viktigaste framgångsfaktorerna

Vad kommer i framtiden?

AI-
algoritmer

Fler verktyg i
våra styr och
övervaknings-
system,
tex Energi-
avvikelser

Batterilager
&
batteripark

Fortsatt
klokt och
energi-
fokuserat
arbete!

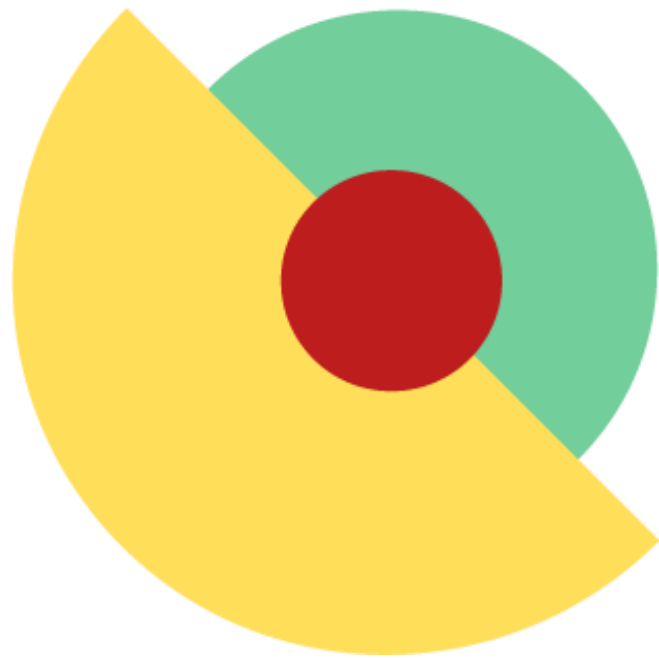
Solceller

Energi-
agenterna

Vätgas

Träd som
skuggar

FUTURUM

FASTIGHETER I ÖREBRO AB